

BOLESŁAW GRZEGORCZYK

1. Dane osobiste (imię, nazwisko, stopień, wiek, zawód i stan cywilny):

Plutonowy Bolesław Grzegorczyk, 41 lat, majster przędzalniczy, żonaty.

2. Data i okoliczności zaaresztowania:

29 czerwca 1940 r. we Włodzimierzu Wołyńskim jako Polak ewakuowany z frontu, a według mniemania władz sowieckich szkodliwy i niebezpieczny dla ustroju sowieckiego.

3. Nazwa obozu, więzienia lub miejsca przymusowych prac:

Północna Droga Kolei Żelaznych, Komi ZSRR [ASRR], pieczorskie łagry, 7 oddział, 39 kolumna.

4. Opis obozu, więzienia:

Obóz na terenie zalesionej tajgi, mieszkania w ziemiankach o rozmiarach: 20 m długie, sześć metrów szerokie, na sto osób. Wilgoć na ścianach i na narach. Oświetlenie – naftowe kaganki. Raz w tygodniu kąpiel w prowizorycznej łaźni i zmiana bielizny. Lekarz i miejscowe ambulatorium. Pomoc lekarska słaba.

5. Skład więźniów, jeńców, zesłańców:

25 proc. Polaków, 50 proc. Żydów, 15 proc. Ukraińców, dziesięć procent Białorusinów. Przestępstwa różnej kategorii, przeważnie za przejście granicy rosyjsko-niemieckiej. Poziom umysłowy wśród zesłańców był wysoki, poziom moralny na ogół niski. Wzajemne stosunki bardzo złe, szykanowanie Polaków przez Ukraińców i Żydów przed władzą sowiecką.

6. Życie w obozie, więzieniu:

Życie w obozie przygnębiające. Przebieg dnia: godz. 5.00 rano pobudka, o 6.00 śniadanie – pół litra rzadkiej zupy. Od 6.30 praca przy robotach ziemnych do 19.00 latem, a zimą do 17.00, bez obiadu; latem godzina przerwy na obiad – trzy czwarte litra rzadkiej zupy, porcja chleba od 400 do 600 g, zależnie od wypracowanej normy; na kolację trzy czwarte litra rzadkiej zupy. Ubranie – częściowo w swoim, częściowo uzupełniali Sowietami.

Życie koleżeńskie zależne było od układu brygady roboczej, w jednej brygadzie było dobre, a w drugiej złe.

7. Stosunek władz NKWD do Polaków:

W więzieniu nie siedziałem, badany nie byłem. Natomiast w czasie pracy często się zdarzało, żeśmy byli popychani, a nawet i bici przez *strietkow*.

8. Pomoc lekarska, szpitale, śmiertelność:

Obóz przymusowej pracy posiadał miejscową przychodnię lekarską. Śmiertelność: na 600 zesłańców była dziesięcioprocentowa; nazwiska zmarłych: Stanisław Kozłowski, Ditina, Adamowski, Krol, Król.

9. Czy i jaka była łączność z krajem i rodzinami?

Łączności z krajem i rodziną pozostałą nie miałem żadnej i na ogół wcale jej nie było.

10. Kiedy został zwolniony i w jaki sposób dostał się do armii?

29 września 1941 r. zostałem zwolniony z obozu przymusowej pracy na skutek amnestii. Do polskiej armii wstąpiłem 15 lutego 1942 r. w Gorczakowie.